

До членовете на Научното жури

назначено със Заповед на Ректора на СУ „Св. Климент Охридски“

№ РД 38-606/26.09.2017 г.

за конкурса за заемане на академичната длъжност „доцент“ в област на висше образование с шифър 3. „Социални, стопански и правни науки“, професионално направление с шифър 3.3. „Политически науки“, специалност „Международни отношения“, обявен от Софийския университет „Св. Климент Охридски“ в Държавен вестник (ДВ), бр. 61 от 28.07.2017 г.

кандидат – гл. ас. д-р Мариета Христова Рабохчийска, СУ „Св. Кл. Охридски“, Юридически факултет, катедра „Международно право и международни отношения“

С т а н о в и щ е

на Проф. д-р Николай Симеонов Натов

Софийски университет „Св. Климент Охридски“, Юридически факултет, Катедра
„Международно право и международни отношения“

Уважаеми членове на Научното жури,

С горната заповед на Ректора на СУ съм назначен за член на Научното жури. На първото заседание на Журито съм избран за негов председател и ми е възложено да изготвя становище. В законовия срок представям на Вашето внимание становището си.

За участие в конкурса за заемане на академичната длъжност „доцент“ в област на висше образование с шифър 3. „Социални, стопански и правни науки“, професионално направление с шифър 3.3. „Политически науки“, специалност „Международни отношения“, обявен от Софийския университет „Св. Климент Охридски“ в Държавен вестник (ДВ), бр. 51 от 27.06.2017 г., е допуснат единствен кандидат гл. ас. д-р Мариета Христова Рабохчийска.

1. По конкурса – той е обявен за нуждите на Катедра „Международно право и международни отношения“ при Юридическия факултет. Допуснатата кандидатка е получила през 2009 г. образователна и научна степен „Доктор по международно право и международни отношения“, шифър 05.05.15 в СУ „Св. Климент Охридски“, Юридически факултет. От м. май 2001 г. тя е на трудов договор в СУ като асистент, старши асистент и главен асистент по международни отношения и има изискуемия съгласно закона стаж. Съответна преподавателска натовареност за този конкурс е осигурена.

2. За участие в конкурса кандидатката представя монография (хабилитационен труд) – 1 брой, студия – 1 брой и статии – 7 броя. Публикациите не повтарят представени за придобиване на образователна и научна степен „доктор” трудове и с това са спазени съответните изисквания на чл.24, ал.1, т.3 от Закона за развитието на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), чл. 53, ал.1, т.3 от Правилника за прилагане на ЗРАСРБ (ПП ЗРАСРБ) и чл.105, т.3 от Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ „Св. Кл. Охридски“ (ПУРПНСЗАД).

3. Оценка на представените за участие в конкурса трудове.

1) Хабилитационен труд „Политиката за съседство като инструмент на външните отношения на Европейския съюз“, София., издателство Сиела, 2016 г. с обем 252 с., от които научен текст 222 с., приложения 9 с., 315 бележки под линия.

Списъкът с ползваните източници обхваща нормативни и документационни актове, литература на кирилица 20 заглавия и на латиница – 109 заглавия.

Монографията е цялостно, систематизирано проучване на Европейската политика за съседство (ЕПС) от гледна точка на актовете на външните отношения на ЕС. Темата на разработката не е била обект на самостоятелни изследвания в българската литература.

В увода авторката формулира ясна научно-изследователска теза както следва: „...от гледна точка на самия ЕС политиката за съседство е добре смазана машина с внимателно обмислени механизми за осъществяване, с безупречна логика и ефективна роля на институциите..... Върху естествената външна реализация на политиката обаче ЕС няма и не може да има пълен контрол поради случващото се в съседите и общото развитие на международните отношения. Точно там, където ЕПС трябва да е най-ефективна, а именно – в отношенията със самите държави от обкръжението на Съюза, тя не оправдава очакванията...“. Работата е разделена на три глави. Първата е посветена на политическите и правни механизми за осъществяване на политиката за съседство. Втора глава обхваща институционалните механизми за осъществяване на Европейска политика за съседство и тяхното значение за формулирането и провеждането ѝ. В третата глава авторката се спира на протеклия през 2015 г. процес на консултации във връзка с прегледа на ЕПС. Стилът на изложението е стегнат, структурата съответства на задачата да се аргументира научно-изследователската теза и следва разбираема логика. Езикът е ясен и работата се чете лесно. Формулировките са правилни и съобразени с нормативната уредба на ЕС. Авторката демонстрира познаване на проблематиката, навлязла е в нея, поставя въпроси и дава аргументирани отговори. Практиката на Съда на ЕС е представена коректно, както и актовете на Съюзните институции. Считаю, че научно-изследователската теза е обоснована в монографията. Последната може да бъде препоръчана за хабилитационен труд, отговарящ на изискванията на ЗРАСРБ и да стане основа за положителна оценка на Мариета Рабохчийска за участието ѝ в настоящия конкурс.

2) Относно приносите – в приложената справка кандидатката претендира приноси, от които могат да бъдат споделени следните:

В монографията „Политиката за съседство като инструмент на външните отношения на Европейския съюз“ – 1) комплексният анализ на един нов и актуален аспект на външните отношения на ЕС – Европейската политика за съседство; 2) цялостното и системно изследване на спецификата на смесените споразумения на ЕС; 3) извършената систематизация и класификация на инструментите, с които си служи Европейската политика на съседство; 4) изследването на перспективите пред Европейската политика за съседство като инструмент на външните отношения на ЕС

върху основата на анализа на процеса на преразглеждане и опитите за усъвършенстване на тази политика през 2015 г.

За останалите статии и студия ще дам сумарна преценка. В тях авторката прави научен анализ на различни аспекти на Европейската интеграция – от общата външна политика и политиката на сигурност, през способността на Европейския съюз за разрешаване на конфликти в региона на Южен Кавказ и въобще южнокавказкото направление в политиката на добросъседство на ЕС, историческите измерения на идеите за създаване на Европейски съюз с политическа насоченост, консулската закрила за гражданите на Съюза в чужбина през погледа на Комисията и Парламента, и по-общата тематика на универсалните международноправни механизми за закрила на правата на човека. Съчиненията са публикувани в специализирани научни издания като списание „Дипломатия“, сборници на Университетско издателство „С. Климент Охридски“ и списание „Международни отношения“. Проблемите са разработени с вещина и авторката затвърждава убеждението за познаване на материята, навлизане в същността на поставените въпроси и търсене на логични и аргументирани отговори. Езикът е ясен и разбираем, стилът е изчистен и прави публикациите лесно четими и достъпни.

Известна критика търпи отдалечеността във времето на проблематиката и аргументацията в хабилитационния труд, но все пак споделените приноси не са загубили актуалността си и сега.

В заключение, от анализа на представения за участие в този конкурс хабилитационен труд и на другите творби на кандидатката произтича един налагащ се извод – те са написани на високо научно и научно-практическо ниво, и отговарят на обвързващите академичния състав на Софийския университет „Св. Климент Охридски“ строги изисквания за качество на научните публикации.

Мотивиран от гореизложеното, аз заявявам положителното си заключение и ще гласувам в уважаемото Научно жури за кандидатурата на Мариета Христова Рабохчийска за заемане на академичната длъжност „доцент“ в област на висше образование с шифър 3. „Социални, стопански и правни науки“, професионално направление с шифър 3.3. „Политически науки“, специалност „Международни отношения“.

София, 26 ноември 2017 г.

Проф. д-р Николай Симеонов Натов